

רשות ניירות ערך

**פרוטוקול מישיבת רשות מספר 5-2019 שהתקיימה ביום א'
22.9.2019 בשעה 16:30 במשרדי הרשות בירושלים**

החל מחודש ינואר 2012, הפרוטוקולים נערכים בדרך של תמצות עיקרי הדיון. הפרוטוקולים המפורסמים לציבור אינם כוללים נושאים שנקבע כי אינם מתאימים לפרסום, כגון דיונים בעניינים העלולים לפגוע בפרטיות של אדם או חברה, עניינים מנהלתיים, סקירות ועדכונים בנושאים שונים, וכדומה.

חברי המליאה: ענת גואטה, ברוך לוברט, מיקי קהן, האני חאג' יחיא, שלומית ברנע פרגו.

עובדי רשות: אמיר וסרמן, עודד שפירר, אופיר איל, עדי לוי, חנוך הגר, דורית גילת, מאיה גרטי גלבווע, נתן הרשקוביץ, אילן גילדין, איציק שורקי, ציפי גז, אילנה מודעי, דודו לביא, אורית שרייבר, דורית קדוש, אביבה בן משה, אמיר הלמר, דודי אדר, חגי בן ארזה, אבי לאור, נועם כ"ץ.

על סדר היום

1. סוגי קרנות נאמנות לצורך דיווח דוח שנתי;
2. הצעה לקבוע בחוק הסמכה לרשות ליתן הוראות לחתמים ומפיצים - אישור המליאה לאחר פרסום להערות הציבור;
3. הוראה להסדרת שירות ניהול תיקים 2.0 - עדכון המליאה לפני פרסום להערות ציבור;
4. דוח סולו - אישור המליאה לאחר פרסום להערות הציבור;
5. IXBRL .

הדיון

1. סוגי קרנות נאמנות לצורך דיווח דוח שנתי

רקע

הובאה בפני המליאה הצעת החלטה, בעקבות פניית איגוד מנהלי קרנות להשקעות משותפות בנאמנות (ע"ר) (להלן – "איגוד מנהלי הקרנות"). איגוד מנהלי הקרנות ביקש לשנות את מיון סוגי הקרנות למועדי הדיווח ועריכת הפרטים כך שפיזור הדוחות השנתיים על פני ארבעת מועדי הדיווח הקבועים בתקנות השקעות משותפות בנאמנות (דוח שנתי של קרן), התשע"ו – 2016 (להלן – "התקנות"), יהיה מאוזן יותר. הוסבר כי הצורך בשינוי מיון סוגי הקרנות הוא בעקבות כניסתו לתוקף של תיקון מס' 28 לחוק השקעות משותפות בנאמנות, והמרתן של תעודות הסל לקרנות סל. בשל כך נוצר עומס במספר הקרנות הנדרשות בהגשת דוח שנתי, בעיקר בקבוצת הייחוס לדיווח דוח שנתי עד ליום 31/3 (כלומר הערוך ליום 31/12), אשר כיום עומדת על למעלה מ-800 קרנות. כיום קבוצה זו מונה את הקרנות תחת הסיווגים הבאים: "גמישות", "מניות בארץ", "ממונפות", "ממונפות ואסטרטגיות", "מניות בחו"ל", "חו"ל כללי", "לתושבי חוץ בלבד", ו"סחורות".

על מנת לפתור את העומס האמור ובהתאם לאמות המידה הקבועות בתקנות לפיהן על המיון לפי סוג קרן להתחשב במאפייני הקרן באופן אשר יאפשר השוואה בין נתוני קרנות דומות ובהתחשב במספר הקרנות מכל סוג, הוצע כי הקרנות המסווגות לצורך פרסום תחת כותרת העל המאפיינת "מניות בחו"ל" (למעלה מ-500 קרנות מתוך למעלה מ-800 קרנות) יוותרו תחת קבוצת דיווח זו. ביחס לכל שאר הקרנות תחת הסיווגים "גמישות", "חו"ל כללי", "מניות בארץ", "ממונפות ואסטרטגיות", "סחורות", "ממונפות" ו-"לתושבי חוץ בלבד", ידחה יום עריכת פרטי הדוח השנתי ומועד הגשת הדוח, כך שאלו ידווחו דוח שנתי הערוך ליום 30/6, וזאת עד למועד הדיווח החל ביום 30/9. משמעות הדבר היא שביישום לראשונה של שינוי זה, עבור קרנות אלו ידווח דוח שנתי הערוך ליום 30/6/20, עד ליום 30/9/20, קרי לכל המאוחר כעבור 18 חודשים מיום דיווח הדוח השנתי האחרון או מהצעת הקרן לראשונה, לפי העניין, וזאת תחת 12 חודשים.

כמו כן, הוצע לקבוע, כי בהתאם לסעיף 12א לחוק ניירות ערך סמכות מליאת הרשות בעניין זה תואצל ביחס להחלטות עתידיות לוועדת תשקיפים.

דיון

חבר מליאה שאל האם ועדת תשקיפים מעלה את המלצותיה בפני מליאת הרשות ומליאת הרשות היא שמאשרת, או שוועדת תשקיפים בעלת סמכות אישור. במענה הובהר כי מדובר בהאצלת סמכות לוועדת תשקיפים והיא על כן בעלת סמכות החלטה.

כמו כן, הובהר כי שינויים מסוג זה אינם צפויים להיות תדירים. חבר מליאה שאל על בסיס מה נקבע מיון סוגי הקרנות, האם אכן זוהה עומס במועד הדיווח המסוים והאם מנהלי הקרנות ערוכים לכך. במענה הובהר כי המיון נקבע על פי הכותרות המאפיינות של קרנות הנאמנות. כותרות אלו נקבעות על פי אפיקי השקעה, מניות חו"ל, מניות בארץ, אג"ח חו"ל וכדומה. כמו כן, הוסבר כי אכן ביחס לדוחות השנתיים הערוכים ליום 31/12 נוצר עומס משמעותי של דוחות שנתיים. הצעת ההחלטה המובאת בפני המליאה היא בעקבות בקשת איגוד מנהלי הקרנות עצמו והיא למעשה משפיעה על כל מנהל קרן שניהל קרנות אשר נדרשו בדיווח דוח שנתי במועדים אלו. הצעת ההחלטה היא להותיר תחת קבוצת המיון שדוחותיה השנתיים ערוכים ליום 31/12 את הקרנות המצויות תחת כותרת העל המאפיינת "מניות בחו"ל" ולהעביר את שאר הקרנות מקבוצת מיון זו, אשר גם היא בעלת מאפיינים השוואתיים, כך שדוחותיהן יהיו ערוכים ליום 30/6 וידווחו עד ה- 30/9. חבר מליאה ביקש להבין מהי משמעות השינוי בשנה הראשונה. במענה הובהר כי, בשנת השינוי המשמעות היא כי הדוח השנתי אשר ידווח ביחס לקבוצת הקרנות אשר קבוצת המיון שלהן שונתה ליום עריכת הפרטים 30/6, יוגש כעבור פרק זמן העולה על 12 חודשים ממועד הגשת הדוח הקודם, אך זאת רק בשנת השינוי כאשר בשנה העוקבת הדיווח ישוב להיות שנתי.

הצעת ההחלטה אושרה פה אחד.

2. הצעה לקבוע בחוק הסמכה לרשות ליתן הוראות לחתמים ומפיצים - אישור המליאה לאחר פרסום להערות הציבור

מוצע לתקן את חוק ניירות ערך ולקבוע בו סעיף המסמיך את הרשות לקבוע הוראות לחתמים ומפיצים לצורך פיקוח על קיום הוראות החוק. בהתאם למליאה הקודמת פורסמה הצעת התיקון באתר הרשות למשך 45 ימים לשם קבלת הערות הציבור. בתקופה האמורה, לא התקבלו הערות ציבור בעניין זה. לפיכך, מוצע לאשר את הצעת תיקון החוק כמפורט לעיל, לצורך המשך קידום הליך החקיקה.

דין והחלטה: לא היו הערות לחברי המליאה, והוחלט פה אחד לאשר את התיקון המוצע לצורך קידום בחקיקה.

3. הוראה להסדרת שירות ניהול תיקים 2.0 - עדכון המליאה לפני פרסום להערות ציבור רקע

ביום 2 באפריל 2019 פרסמה הרשות קול קורא לקבלת התייחסות מן הציבור למודל שירות ניהול תיקים 2.0, מודל חדשני פרי יוזמתה של הרשות, אשר מטרתו לפתח את תחום ניהול התיקים ובכך, בין היתר, לפעול להשגת אחד מיעדי התוכנית האסטרטגית של הרשות – פיתוח שוק ההון באמצעות קידום שירותים ומוצרים חדשים.

בהמשך למשוב שהתקבל לקול קורא, קיים סגל הרשות מספר מפגשים עם בעלי העניין הרלבנטיים – מנהלי תיקים, מנהלי קרנות, ערוצי הפצה פוטנציאליים (בנקים ואחרים) וגם גופים מתחום הפינטק שראו את עצמם כרלוונטיים לצורך פיתוח הפלטפורמה הטכנולוגית שתאפשר לשירות לצאת לפועל.

בהתאם למודל המוצע, שירות ניהול תיקים 2.0 הוא שירות היברידי שעתיד לשלב עקרונות, תכנים ופעילויות של שני עולמות תוכן עליהם מחלקת השקעות אמונה – תחום ניהול התיקים ותחום קרנות הנאמנות, ולהכיל את היתרונות הגלומים בהם. השירות כולל תנאים ומאפיינים שונים כמפורט להלן –

1. **נותן השירות** – הגורם שמנהל את הכסף – חברת ניהול תיקים העוסקת גם בשיווק השקעות, אשר חוסה תחת חברת ניהול קרנות בהסדר אירוח (הוסטינג) לניהול קרנות נאמנות ייעודיות (אשר תהווה את הפלטפורמה למתן השירות);

2. **סף כניסה מינימלי** – בניגוד לסף הכניסה הגבוה בתחום ניהול התיקים המסורתי (מאות אלפי שקלים, אשר אומנם פחות משמעותי בעולם ניהול התיקים הדיגיטלי), בשירות ניהול תיקים 2.0 לא צפוי להיות סף כניסה (בדומה למצב הקיים בתחום קרנות הנאמנות);

3. **שירות דיגיטלי במלואו**;

4. **שירות של שיווק השקעות** – אופן ההשקעה בניהול תיקים מסורתי מתחיל בכך שהלקוח עובר תהליך סדור של בירור צרכים שבסופו מותאם לו תיק השקעות שמנוהל עבורו באופן אישי, שתואם את פרופיל הסיכון שלו. קרן נאמנות היא מוצר מדף שהרכישה שלו מתבצעת באופן בלתי נעזר או באופן נעזר, לרוב באמצעות יועץ ההשקעות. שירות ניהול תיקים 2.0 הוא שירות של שיווק השקעות אשר מתחיל בהליך של בירור צרכים (בדומה לניהול תיקים), שבסופו הלקוח מאופיין באחד מתוך ארבעה פרופילים של סיכון, כשלכל פרופיל מנוהלת על ידי נותן השירות (בהוסטינג) קרן ייעודית (שתואמת את הצרכים של כלל "לקוחות הפרופיל"). בהמשך, הלקוח יקבל המלצה לרכישת יחידות אותה קרן. העובדה שהמודל מבוסס על שירות של שיווק השקעות חלף שירות ניהול תיקים משרתת את המטרה לאפשר דיגיטציה מלאה לשירות (וזוהו אחד השינויים שנערכו במודל נוכח המשוב שהתקבל לקול קורא);

5. **עמלות** – בניהול התיקים המסורתי כל עסקה בנייר ערך כרוכה בתשלום עמלות ששיעורן מסוכם בין הלקוח לבין הבנק שבו מתנהל החשבון המנוהל. בתחום קרנות הנאמנות, בפרקטיקה בעל היחידה אינו נושא בעלות עמלות קניה ומכירה של ני"ע ואלו משולמות מאמצעי מנהל הקרן. מאחר ושירות ניהול תיקים 2.0 הוא במהותו ניהול תיק השקעות על פלטפורמה של קרן נאמנות, הלקוח אינו נושא בעמלות קניה ומכירה;

6. **מיסוי** – בניהול תיקים מסורתי כל מימוש של נייר ערך או של קרן נאמנות מהווה אירוע מס. בקרנות נאמנות המימוש מתבצע רק במועד הפדיון של יחידות הקרן. בניהול תיקים 2.0 הלקוח משקיע בקרן ייעודית אחת שנותנת מענה הוליסטי לפרופיל הסיכון של הלקוח. מאחר שתיק ההשקעות מאופיין בדרך כלל באירוע חיובי, זאת אומרת בהזרמה של כספים ללא מימוש של יחידות הקרן, אזי למעט בסיטואציה שבה הלקוח מבקש לממש את ההשקעה שלו ולהקטין את היקף הנכסים המנוהל שלו, אין אירועי מס. בעצם יש פה דחיית מס שמהווה יתרון מס מאוד מובהק;
7. **תפעול** – מנקודת המבט של מנהל תיקים בניהול תיקים מסורתי, מספר החשבונות המנוהלים הם כמספר לקוחותיו. בקרנות נאמנות מנהלים רק את חשבון הקרן וכך גם יהיה בניהול תיקים 2.0;
8. **צפייה בתיק ההשקעות על ידי הלקוח** – בניהול תיקים מסורתי הלקוח צופה בביצועי התיק המנוהל שלו באמצעות הפירוט שמעמיד לרשותו חבר הבורסה. בתחום קרנות הנאמנות, הלקוח מקבל דיווח אחת לחודש אודות הרכב הנכסים בקרן נכון לחודשיים קודם למועד הדיווח. בניהול תיקים 2.0 הלקוח יוכל באמצעות היישום לקבל מדי חודש מידע עדכני אודות אפיקי ההשקעה אליהם הקרן הייעודית חשופה וזאת בנוסף לדיווחים שממילא מדווחים על ידי מנהל הקרן ואשר יונגשו ללקוח באמצעות היישום;
9. **תמהיל השקעות התיק** – בתחום ניהול התיקים המסורתי יש חסרונות לקוטן, שמוכתבים מהיקף הנכסים המנוהל. בקרן נאמנות, ההפך הוא הנכון, יש יתרונות מובהקים לגודל וכך גם יהיה בניהול תיקים 2.0;
10. **פרסום ביצועי התיק לציבור הרחב** – אחד המאפיינים העיקריים אשר יגדילו את האטרקטיביות של השירות. בניהול תיקים מסורתי אסור למנהל תיקים לפרסם את ביצועי התיקים המנוהלים שכן כל תיק מנוהל בהתאם למאפיינים הייחודיים של כל לקוח ולקוח. בתחום קרנות הנאמנות, ישנן הוראות המעוגנות בד"ן, אשר בהתקיימן ניתן לפרסם תשואות של קרן. על ניהול תיקים 2.0 יחולו אותן ההוראות (שהרי מדובר על ניהול תיק על פלטפורמה של קרן נאמנות). החידוש הוא בכך שנותן השירות, מנהל תיק ההשקעות בקרן בהוסטינג, יהיה רשאי להציג בפרסומים שיווקיים מטעמו את תשואת הקרנות הייעודיות באמצעותן הוא נותן את השירות;
11. **ממשק מנהל התיק עם הלקוח** – בתחום ניהול התיקים המסורתי הממשק עם הלקוח נעשה בדרך כלל פנים אל פנים ובניהול תיקים דיגיטלי - זה באופן מקוון. בתחום ניהול הקרנות, אין ממשק בין מנהל הקרן לבין הלקוח, ובתחום ניהול תיקים 2.0, הממשק יעשה באופן מקוון בלבד;

12. **ערוצי הפצה עיקריים ואופן תגמול המפיץ** – ערוץ ההפצה העיקרי של שירות ניהול התיקים המסורתי מתבסס על שיווק ישיר תמורת עמלה. סוגיית הפצת שירות ניהול תיקים מהווה אחד מהאתגרים והחסמים העיקריים בפני מנהלי התיקים שמבקשים להגדיל את מעגל לקוחותיהם. בתחום קרנות הנאמנות, הבנק הוא ערוץ ההפצה המרכזי ואף הבלעדי. בתחום ניהול תיקים 2.0 – המטרה היא להרחיב את אפשרויות ההפצה ולכן לא נקבעה כל מגבלה דה פקטו על ערוץ ההפצה של השירות. יחד עם זאת, אחד מאמצעי ההפצה שהסגל רואה כמאוד רלוונטי ומאוד אפקטיבי לטובת הפצת השירות זאת המערכת הבנקאית. בהתאם, במסגרת המודל ייקבעו הוראות שצריכות להתקיים בהסכם להפצת קרן ייעודית, על פיהן הבנק יתוגמל רק באותן נסיבות שבהן הוא תורם באופן מוכח לרכישת השירות. מובהר, כי הקרנות הייעודיות של ניהול תיקים 2.0 יופצו אך ורק באמצעות היישום של מתן השירות ולא ניתן יהיה לרכוש את יחידות הקרן בדרך אחרת (מערכות הבנק או באמצעות מפיצים אחרים שלא במסגרת השירות).

מבחינת חווית המשתמש בשירות –

1. ההשקעה באמצעות השירות (לרבות הגדלה של הסכום המושקע או הקטנתו) תתאפשר אך ורק באמצעות יישום שיהיה באחריות נותן השירות. הנגישות ליישום תתאפשר רק באחד משלושה אופנים – קישור מאתר/אפליקציית הבנק שיאפשר לחבר את הלקוח באופן ישיר לסביבת העבודה של שירות ניהול תיקים 2.0, קישור מאתר אחר (כגון, וובי, זאפ, YNET או באנר פרסומי ושיווקי), או באמצעות אפליקציה ייעודית שהלקוח יוכל להוריד לטלפון הנייד שלו ולצרוך באמצעותה את השירות;
2. הדבר הראשון שהלקוח יחווה לאחר שיתחבר ליישום – הליך של בירור צרכים קצר וממוקד לצורך אפיון פרופיל סיכון של הלקוח ובהתאם תותאם לו אחת מארבע קרנות ייעודיות (שתואמת את הצרכים שלו) – קרן שמיועדת ללקוח בעל פרופיל סיכון נמוך; קרן עבור לקוח בעל פרופיל סיכון בינוני; קרן עבור לקוח בעל פרופיל סיכון בינוני גבוה; או קרן עבור לקוח בעל פרופיל סיכון גבוה.
3. בכל הנוגע למדיניות ההשקעות של הקרן – מלבד מגבלת שיעור החשיפה למניות, למט"ח ולאג"ח קונצרני שאינו מדורג (שכן קרן ייעודית אינה יכולה להיות כזו שמדיניות ההשקעות מחייבת אותה לכלול סימן קריאה בשמה), וככל שמנהל הקרן לא קבע מגבלות נוספות – מדובר במדיניות גמישה לחלוטין ולמנהל תיק ההשקעות של הקרן (נותן השירות) יש מרחב שיקול דעת מלא בכל הנוגע להשקעות בקרן (בכפוף לעמידה בכללי ההשקעה החלים בעולם הקרנות ולתפיסת עולמו בכל הנוגע לניהול השקעות בקרן המיועדת ללקוחות בעלי פרופיל סיכון מסוים).

4. לאחר שהלקוח מאשר את ההמלצה שקיבל לרכישת יחידות קרן ייעודית כלשהי, היישום מעביר רשומה למפיץ (חבר הבורסה שאצלו מתנהל חשבון ניירות הערך של הלקוח) לשם הביצוע שלה ונותן השירות מקבל אסמכתא לביצוע על פיה הוא יתגמל את ערוץ ההפצה הרלוונטי.

5. לאחר ביצוע הרכישה הראשונית הלקוח יפעל אך ורק באמצעות היישום ודרכו הוא יהיה רשאי לתת הוראות (הגדלה, הקטנה, מימוש מלא), לעדכן את בירור הצרכים שלו ולקבל את המידע הרלוונטי על תיק ההשקעות שלו.

הכוונה היא לפרסם טיוטת נוסח הוראה להערות הציבור. לא מדובר בהוראה אופיינית, שמטרתה להטיל חובות ומגבלות בהתנהלות השוטפת. עיגון מאפייני השירות במסגרת הוראה יבטיח כי השירות יתנהל באופן סטנדרטי ויממש את היתרונות הפוטנציאליים שלו לטובת ציבור המשקיעים. עם השלמת הליך הערות הציבור, הסגל ישוב למליאה להצגת עיקרי ההערות שהתקבלו ולקבלת אישור לפרסום נוסח הוראה סופי.

דיון

חבר המליאה ביקש לדעת מהן עלויות השירות מנקודת המבט של הלקוח. במענה הוסבר כי הלקוח יישא אך ורק בעלות דמי ניהול מנהל הקרן והנאמן לקרן. בהמשך, חבר המליאה ביקש לדעת מה עתיד להיות שיעור דמי הניהול בקרנות הייעודיות בהשוואה לקרנות אחרות. במענה הוסבר כי הרשות לא מתערבת בגובה דמי הניהול והם נקבעים על ידי מנהל הקרן בתשקיף. יחד עם זאת בשנים האחרונות, ישנה מגמה מאוד עקבית של ירידה בדמי הניהול ואין סיבה להניח שדמי הניהול בשירות הזה יהיו גבוהים יחסית לאלטרנטיבה.

חבר המליאה שאל מדוע ישנן אך ורק ארבע קרנות ייעודיות ואין אפשרות לדוגמה לרכוש קרן שתוכל להשקיע ב 100% אג"ח קונצרני לא מדורג. במענה הוסבר כי מה שעומד מאחורי המתודולוגיה של ארבעה תרחישים בלבד של מדיניות השקעות בהתאם לפרופיל הסיכון של הלקוח, הוא לאפשר למנהלי התיקים להתחרות אחד בשני ולשקף למשקיע מוצר פשוט, סטנדרטי שיאפשר לו לבחור, בין היתר, על בסיס הפרמטר של התשואה, את הזכות של מנהל התיקים שבאמצעותו הוא מבקש לנהל את תיק ההשקעות שלו. מדיניות ההשקעות היא ככלל גמישה בתוספת הגדרת גבולות הגזרה לפי פרופיל החשיפה של הקרן למניות, למט"ח ולאג"ח קונצרני שאינו מדורג.

הדינמיקה של התחרות אמורה להביא בסופו של דבר לכך שכל אחד ממנהלי התיקים ישאף לספק את המוצר שהכי הולם את צרכיו של הלקוח.

הובהר עוד כי המפגשים שנערכו עם גופים שפעילים בתחום הפינטק נועדו לכך שהם אלו אשר יפתחו את האפליקציה כאפליקציית מדף. מנקודת המבט של מנהל התיקים הוא יקבל את כל התשתית הטכנולוגית שתתמוך בשירות הזה מבלי שהוא יצטרך

לממן את זה מאמצעיו. התגמול של גופים אלו ייגזר מהיקף הנכסים המנוהל, כך שחסם הכניסה פה בעצם לא קיים כי מנהל תיקים שמתחיל מאפס לא משלם כמעט דבר, וככל שהוא צובר יותר נכסים – הוא משלם למי שמספק לו את הפלטפורמה. עוד צוין כי יתכן שבהמשך ידרשו תיקוני חקיקה לשם הסרת חסמי עלויות, אולם אחת ממטרות המודל היתה להסדיר כבר עתה את הפעילות במסגרת הוראה שתפרט את מאפייני הפעילות, תוך הכרה בכך שתיקונים ושיפורים יוכלו להיעשות בהמשך הדרך.

בהמשך לעדכון המליאה נוסח ההוראה יפורסם להערות ציבור.

4. דוח סולו - אישור המליאה לאחר פרסום להערות הציבור

הנושא מובא למליאה לאחר שפורסם להערות ציבור. ההצעה יוצאת מנקודת הנחה שיש חשיבות בפרסום דוח סולו כדי שמשקיעים יוכלו להעריך את המצב הנזילותי של החברה וגם את היכולת שלה לפרוע את ההתחייבויות שלה כישות נפרדת. עם זאת, עלה צורך לאזן בין התועלת שהמשקיעים מקבלים ממידע זה, לבין העלויות שכרוכות לחברות בפרסום שלו. לצורך גיבוש ההצעה נפגש סגל הרשות עם אנליסטים, גופים מוסדיים, החברות עצמן וגם עם משרדי רואי חשבון. מוצע להשאיר את מתכונת הדיווח כפי שהיא לפי תקנה 9 לתקנות דוחות תקופתיים ומיידיים, אבל לשנות את תחולת התקנה ואת תדירות הדיווח. התקנה תמשיך לחול על חברות אג"ח בדיוק כפי שהיא חלה היום, דוחות מסוקרים ברבעון ודוח מבוקר בדוח השנתי. לעומת זאת, אנחנו מבקשים להקל על תאגיד שהנפיק מניות בלבד, שידווח רק אחת לשנה במקום כל רבעון. כמו כן, מוצע לפטור לחלוטין מדוח סולו תאגיד קטן, כלומר תאגיד שהשווי שלו נמוך מ-300 מיליון ₪ ושהוא לא נסחר באחד המדדים המובילים בבורסה. עוד מוצע, לקבוע סעיף פטור מצירוף דוח סולו במקרה בו אין תוספת מידע מהותית בדוח הסולו ביחס לדוח השנתי.

נקודה נוספת שהייתה בהצעה מתייחסת לאפשרות להציג דוח סולו מורחב, ואנחנו מציעים להסיר אותה בעקבות הערות הציבור. הכוונה בהצעה הייתה לאפשר הצגה של דוח סולו מורחב הכולל חברות מטה. לצורך כך הוצעו שלושה קריטריונים להגדרת חברת מטה: חברת המטה בבעלות מלאה של החברה המדווחת, אין לה פעילות עסקית עצמאית משל עצמה, ולא קיימות מגבלות מהותיות שמונעות מחברת הבת (חברת המטה) להעביר נכסים או מקורות לחברת האם המדווחת. התקבלו מספר הערות ציבור, חלקן התייחסו גם לנקודה הזאת. הוער שדוח הסולו המורחב יכול ליצור בעיות יישומיות וחוסר שוויוניות בין החברות. סגל הרשות סבר שעדיף לא לקבוע כחובה בתקנות צירוף דוח סולו מורחב, אלא להשאיר את זה פתוח וולונטרי. כלומר, כל חברה תצטרך לפרסם דוח סולו, ואם היא תהיה מעוניינת בכך, היא תוכל לפרסם גם דוח סולו מורחב, מטה או תפעולי.

הערות נוספות התייחסו לסעיף הפטור. המעירים ביקשו שתוגדר מהי תוספת מהותית. מוצע לקבל את ההערה באופן חלקי. בהמשך הדרך כשנראה איך חברות מיישמות

את סעיף הפטור הזה, נבחן פרסום של שאלות ותשובות או חוזר שיראה איך אנחנו מפרשים את הסעיף הזה.

בנוסף, מוצע שלא לקבל את ההתנגדות של איגוד הבנקים להקלות המוצעות וצמצום התחולה של התקנה על חברות שהנפיקו מניות בלבד ועל תאגיד קטן. הבנקים ביקשו להשאיר את תחולת התקנה כפי שהיא, כלומר שגם חברה שהנפיקה רק מניות ותאגיד קטן ימשיכו לדווח דוחות רבעוניים ושנתיים, ולכל היותר, להמשיך לחייב בדוח סולו חצי שנתי. מוצע שלא לקבל את ההערה הזו. הסגל סבור שהבנקים יוכלו לקבל את המידע הנדרש להם מלקוחותיהם. לעומת זאת, התועלת לחברות הקטנות בהקלה הזאת, יכולה להיות משמעותית, מה גם שאפשר בחברות מהסוג הזה, שאין להן חוב, לקבל את המידע הנדרש מהדוחות המאוחדים ומהביאורים להם.

לשאלת חברת המליאה אם אפשר לומר כמה חברות ייהנו מההקלה, הושב כי יש כ-170 תאגידים קטנים ועוד 70 חברות שהן חברות שהנפיקו מניות בלבד והן לא קטנות, שידווחו אחת לשנה. סך הכול מדובר בכ-240 חברות שיהנו מההקלות. עוד צוין כי בנוסף לתיקון התקנות מוצע לפרסם עמדת סגל שתבהיר עניינים הנוגעים לגילוי בדוח סולו. מטרת העמדה ליצור דיווח נוח בביאורים לדוח סולו בצורה טבלאית שיהיה מובן יותר ונגיש יותר לקורא הדוחות וגם יכלול את פירוט המידע שצריך לתת בעסקאות בין חברתיות.

החלטה: הוחלט פה אחד לאשר את התיקון המוצע לצורך קידום בחקיקה.

5. IXBRL

רקע

מובא לעדכון המליאה, טרם פרסום להערות הציבור, מסמך "קול קורא" לתחילת תהליך מעבר לדיווח במתכונת IXBRL של הדוחות הכספיים. מדובר בפרויקט מאוד רחב הנוגע להרבה תחומים והיבטים - בהיבטים תקציביים, היבטים של חקיקה והיבטים של המשתמשים הסופיים. הפרויקט צפוי להיות מורכב ממספר שלבים, כאשר השלב הראשון הוא לעדכן את הציבור שבכוונת הרשות לקדם מהלך זה. מדובר במהלך שכבר מתקיים בעולם, ולכן הרשות מבקשת להדביק פערים ביחס לעולם בנושא זה.

מה זה XBRL ומה זה IXBRL? XBRL הוא סטנדרט דיווח של מידע עסקי, ובענייננו - מידע עסקי שהוא מידע מהדוחות הכספיים. ישנו גוף שאמון על אישור טקסונומיות (מילון מונחים) המקובלות ומאושרות בפורומים בינלאומיים של מדיניות וארגונים. השפה הבינלאומית מגשרת על פערי שפות - אם תגיד לי מה כותרת הקוד בשפה באנגלית, אני אדע לתרגם אותו ליפנית, סינית וכו'.

ב-2007 הועלה לראשונה רעיון ה- IXBRL ומאז הוא לא עבר שינוי משמעותי, לכן מדובר על משהו יחסית גנרי במונחים של היום. אנחנו מגיעים היום עם בשלות של למעלה

מעשור, עם ידע, עם צורך, עם נתונים שבעבר לא תמיד היו מאוד אמינים, הציגו קשיים תפעוליים ביישום שלהם ועם מבט כלפי השוק העולמי. בחינה של הנעשה בעולם מבחינת התקדמות הטכנולוגיה מביאה אותנו להתייחס ל- XBRL, שההבדל הגדול בינו לבין ה- XBRL הוא שעם ה- XBRL אנחנו מייצרים משהו by product לדוחות הכספיים, כלומר עדיין נידרש לקיומו של ה- PDF שיכלול את הדוחות העיקריים. לעומת זאת, בעולם ה- XBRL אליו אנחנו מכוונים (ה- i משמעותו (XBRL ONLINE) לוקח את הדוח הכספי ומציג את הנתונים הממוחשבים בתוך הדוחות הכספיים.

במסגרת הקול קורא בכוונתנו לפנות בעיקר לקבוצה של כ- 80 חברות מתוך כוונה שחלקן תצטרפנה לשלב הוולונטרי מתוך ראייה שבסוף המסע, אחרי שנעבור את כל הקשיים המחשוביים, התקציביים והחקיקתיים, נגיע לשלב שהתהליך הזה יהיה תהליך סטטוטורי שיחול על כל התאגידים – גדולים וקטנים. השאיפה היא כי הקול הקורא ירתום שותפים חזקים עם יכולות ורצון להשפיע ולשנות את המשק ושיטת הדיווח בישראל, וגם יהפוך את הדוחות הכספיים לנגישים, זמינים וברי עיבוד ממוחשב. הגשמה של מטרה זו תקל על השוק לסקור חברות, תקל על הרשות לפקח ולמצוא סימני אזהרה בצורה מהירה וקלה, תאפשר מחקרים וניתוחים אקדמיים ועוד.

דיון

חבר המליאה ביקש להבין האם הדבר ישפיע גם על הביאורים לדוחות הכספיים. הוסבר שכיום הביאורים הם לא חלק מהטוקסומוניה בישראל, והשאיפה ארוכת הטווח היא שגם ביאורים, לפחות בחלקם, יהוו חלק מהדיווח הממוחשב. חברת המליאה ציינה כי ה- XBRL משפר מאוד את היכולת של חוקרים לחקור תהליכים בשוק ההון הישראלי, וכן מדובר במשאב המסייע לרגולטורים להתנהל, כך שגם משתי בחינות אלה מדובר בשינוי מועיל, מעבר לתועלות למשקיעים.